

[Socialministeren.]

Da det indgår i aftalen mellem arbejdsmarkedets parter, at der skal gennemføres lønforbedringer både pr. 1. marts 1965 og pr. 1. marts 1966, er det regeringens hensigt i folketingsåret 1965-66 at fremsætte lovforslag om yderligere forbedringer for pensionisterne pr. 1. april 1966 på 1 pct. af grundbeløbet. Det vil da samtidig blive foreslået, at det midlertidige tillæg for tiden efter 1. april 1966 indregnes i pensionernes grundbeløb.

I forslaget indgår endvidere en forhøjelse af lommepengebeløbet til pensionister, der har ophold på alderdomshjem, plejehjem og lignende hjem med 6 kr. for enlige til 80 kr. og 12 kr. for ægtepar til 160 kr.

Det foreslås endelig at forhøje grænsen for almindelig trangsbestemt underholdshjælp i henhold til forsørgsloven, således at forholdet mellem pensionerne og den offentlige hjælp bevares uændret.

Merudgifterne for statskassen som følge af det her fremsatte lovforslag anslås til ca. 63 mill. kr. i finansåret 1965-66.

I finansåret 1966-67 vil der blive tale om en merudgift for statskassen på ca. 100 mill. kr., dersom både det hermed fremsatte forslag og det forslag om yderligere forbedringer for pensionisterne, der agtes fremsat i næste folketingssamling, bliver vedtaget.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til det høje tings hurtige og villige behandling.

Endvidere tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om ændring i lov om den offentlige sygeforsikring. (Om forhøjelse af dagpenge m. m.)*.

Forslaget går bl. a. ud på, at satserne for dagpenge til lønarbejdere under sygdom forhøjes fra 1. april 1966.

Da sygeforsikringsloven trådte i kraft den 1. april 1961, udgjorde dagpengene for forsørgere 21 kr., for ikke-forsørgere over 18 år 16 kr. og for ikke-forsørgere under 18 år 8 kr. pr. dag.

I folketingsåret 1962-63 blev der som led i helhedsløsningen gennemført en forhøjelse af dagpengene fra 1. april 1964 og en yderligere forhøjelse pr. 1. april 1965. Herefter blev satsen for dagpenge til forsørgere fra 1. april 1964 forhøjet til 23 kr.,

og pr. 1. april 1965 stiger beløbet yderligere til 26 kr. Tilsvarende forhøjelser pr. 1. april 1964 og 1. april 1965 blev gennemført for de øvrige dagpengesatser.

Ved sygeforsikringsloven er det fastsat, at det med passende mellemrum skal undersøges, hvilken udvikling der har været i den gennemsnitlige timefortjeneste. På grundlag heraf skal socialministeren tage spørgsmålet om en regulering af dagpengesatserne op til overvejelse.

Da man fastsatte dagpengesatserne til 21 kr. for forsørgere ved sygeforsikringsloven af 1960, skete det på grundlag af statistiske oplysninger om den gennemsnitlige timefortjeneste i april kvartal 1959. De seneste statistiske oplysninger, der nu foreligger, vedrører juli kvartal 1964, og disse oplysninger viser i forhold til tallene for april kvartal 1959 en stigning på 53,9 pct.

Regeringen har herefter fundet det påkrævet at søge dagpengebeløbene forhøjet, og det foreslås nu, at satserne fra 1. april 1966 forhøjes til 33 kr. for forsørgere, 26 kr. for ikke-forsørgere over 18 år og 13 kr. for ikke-forsørgere under 18 år.

Ifølge sygeforsikringsloven skal udgifterne til dagpenge til lønarbejdere tilvebringes dels ved bidrag fra arbejdere og arbejdsgivere og dels ved tilskud fra staten. Loven bestemmer endvidere, at arbejderne og arbejdsgivernes bidrag tilsammen skal dække ca. fem sjettedele af udgifterne til dagpenge og administration. Med de nu foreslåede forhøjede dagpengesatser skønnes det nødvendigt at forhøje arbejderne og arbejdsgivernes bidrag til dagpengefonden fra 1. april 1966, således at arbejderne bidrag herefter bliver 3 øre pr. arbejdstime og arbejdsgivernes bidrag 6 øre pr. time.

Spørgsmålet om disse forhøjelser af dagpenge og bidrag fra 1. april 1966 har været forhandlet med Landsorganisationen og Dansk Arbejdsgiverforening, og begge disse hovedorganisationer har givet tilslutning til de foreslåede forhøjelser af dagpenge og bidrag.

Ligesom ved tidligere reguleringer af dagpengesatserne foreslås det også nu, at det højeste beløb, man kan sikre sig gennem sygekassen som frivillige dagpenge, forhøjes til samme beløb som dagpengesatsen for lønarbejdere, der er forsørgere, altså til 33 kr. Ligeledes foreslås det, at den højeste

[Socialministeren.]

sats for dagpenge til ikke-selverhvervende husmødre forhøjes til samme beløb som dagpengene til lønarbejdere under 18 år, altså 13 kr.

Merudgiften for staten for finansåret 1966-67 ved den foreslåede forhøjelse af dagpengene til lønarbejdere anslås til 7 mill. kr. i forhold til de udgifter, der regnes med for finansåret 1965-66. Merudgiften for staten ved forhøjelsen af satserne for frivillige dagpenge anslås til 300.000 kr. i forhold til den udgift, der regnes med for finansåret 1965-66.

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg anbefale forslaget til det høje tings hurtige og villige behandling.

Formanden: Uden for dagsordenen giver jeg ordet til det ærede medlem hr. Kirkegaard, for at han som ordfører for forslagsstillerne kan fremsætte de i dag til mundtlig fremsættelse anmeldte forslag til folketingsbeslutning.

Ordføreren for forslagsstillerne (Kirkegaard): På det radikale venstres vegne skal jeg tillade mig at fremsætte *forslag til folketingsbeslutning om etableringslån for unge landbrugere*. Forslaget opfordrer regeringen til at fremsætte forslag til en låneordning for unge landmænd, der første gang etablerer sig som selvstændige landbrugere.

Ud over de bemærkninger, som ledsager vort forslag, vil jeg som begrundelse gerne nævne, at den unge generation af landmænd efter min opfattelse er meget dygtigere, end min generation var, da vi for snart mange år siden startede som selvstændige landmænd; men alligevel forlader i disse år en stor del af landbougdommen erhvervet bl. a. med det resultat, at lønnen til unge medhjælpere stiger stærkt. Det er mit indtryk, at unge, men dog voksne medhjælpere, forkarle og fodermestre, mange steder i landet opnår lønninger, der ligger over, hvad f. eks. en lærer på første løntrin opnår.

Landboforeningerne og husmandsforeningerne har i fællesskab afholdt et par kursus for unge landmænd fra byområderne for at

få disse til at intetessere sig for landbrug som erhverv. Så vidt jeg ved, har disse kursus været vellykkede. Men et resultat, der virkelig kan mærkes, når vi næppe, hvis vi ikke formår at afdæmpe afgang fra erhvervet.

Nu skal jeg lade være med at nævne mange tal, men ungdommen på landet ved udmærket, at det offentlige her i landet for tiden investerer meget store beløb i ungdommens uddannelse, og lad mig tilføje: nødvendige beløb. Samtidig er imidlertid støtten til unge landmænd blevet mindre end tidligere, idet en ganske vist begrænset støtte er faldet bort, samtidig med at udstykningerne er ophørt.

Jeg tænker mig ikke — og jeg tror ikke på det — at vi i fremtiden skal udstyre unge landmænd med penge til udbetaling i en ejendom, idet jeg frygter for, at en sådan støtte i betydelig grad vil blive kapitaliseret af sælgeren, og den vil heller ikke øge de unge landmænds sparevilje.

De, der kender landbrugets forhold indefra, vil vide, at de fleste ejendomme, der sælges, trænger til mange forbedringer. Normalt kan en ejendom næppe forrente mere end ca. to tredjedele af købesummen, inden adskillige forbedringer på både jord og bygninger er gennemført. Men de allerfleste unge landmænd står uden økonomiske muligheder for at gennemføre disse forbedringer, fordi de tilstedeværende midler er medgået til kontant udbetaling. Netop fordi de unge landmænd er dygtige, tror jeg, at det uden synderlig risiko for staten går an at tilbyde de unge landmænd, som har købt en ejendom, lånemuligheder eller garanti for lån til de nødvendige forbedringer, som skal gennemføres.

En støtte, som kan kapitaliseres af sælgeren til at drive landejendommenes priser op, er en støtte til ældre landmænd og kun lidet eller ingenting værd for de unge. Men jeg tror altså, det vil være muligt at finde frem til en form for støtte, som kun i ringe grad kan kapitaliseres af sælgeren, og hvor statens risiko er yderst ringe. Derfor beder jeg — jeg kan godt sige indtrængende — folketingets medlemmer interessere sig for det forslag til folketingsbeslutning, jeg her har fremsat.